

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MATEMATYKI
obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 w Rogoźnie
od dnia 1 września 2012 r.

System oceniania opracowano na podstawie:

- **Realizowanych w szkole programów nauczania: MATEMATYKA Z PLUSEM - NR DKW - 5002 - 37/08**

MATEMATYKA Z KLUCZEM

- **Podręczników do nauczania matematyki w klasach 4 – 6 wyd. GWO Gdańsk**

Nowa Era Warszawa

I Podstawa prawna

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2004 roku, w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych ... z późniejszymi zmianami.
- Wewnątrzszkolny System Oceniania obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 w Rogoźnie zawarty w statucie szkoły.

II Kontrakt między nauczycielem i uczniem.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Wszystkie stosowane przez nauczyciela formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia są dla niego obowiązkowe.
3. Wszystkie prace pisemne z wyjątkiem kartkówek zapowiadane są i uzgadniane z uczniami z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel ma obowiązek podać uczniowi zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności (nie dotyczy kartkówek).
4. Krótkie kartkówki mogą obejmować zakres materiału z trzech ostatnich lekcji i nie muszą być przez nauczyciela zapowiadane.
5. Uczeń nieobecny na pracy klasowej (sprawdzianie, teście, kartkówce) z powodu dłuższej nieobecności np. choroby ma obowiązek je napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie później niż w ciągu dwóch tygodni).
6. Uczniowi, który notorycznie unika zapowiedzianych prac pisemnych lub nie usprawiedliwi (zaraz po przyjsciu do szkoły) jednodniowej nieobecności w dniu klasówki (sprawdzianu, testu, kartkówki) nauczyciel ma prawo zlecić pisanie pracy zaraz w pierwszym dniu po przyjsciu do szkoły lub w dowolnie innym terminie ustalonym przez siebie.
7. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień (nie dotyczy prac klasowych zapowiedzianych w czasie obecności ucznia w szkole).
8. Uczeń w ciągu półrocza ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji. Fakt ten należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji. Nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów oraz okresu 1 miesiąca przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną. Niewykorzystane zgłoszenie nie przenoszą się na drugie półrocze.
9. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się: brak pracy domowej lub zeszytu ćwiczeń, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji (o przyniesienie których prosił nauczyciel). Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie do lekcji, nie jest pytany, ale ma obowiązek uczestniczyć w lekcji.

Uwaga! Uczeń ma obowiązek posiadać na każdej lekcji matematyki zaostrzony ołówek, gumkę, linijkę oraz ekierkę.

10. Po wykorzystaniu określonego powyżej limitu uczeń otrzymuje za każde trzykrotne nieprzygotowanie do lekcji ocenę niedostateczną, która jest tak samo ważna jak pozostałe oceny (nie dotyczy to nieprzygotowania usprawiedliwionego z powodu sytuacji losowej ucznia).

11. Uczeń, który jest nieobecny 1 dzień w szkole ma obowiązek nadrobić na następną lekcję realizowany w tym czasie materiał programowy oraz uzupełnić notatki w zeszyte przedmiotowym. W przypadku dłuższej nieobecności ucznia w szkole termin nadrobienia zaległości i uzupełnienia notatek w zeszyte uzgadniany jest indywidualnie z nauczycielem.
12. Przed zakończeniem klasyfikacji śródrocznej, rocznej nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych z wyjątkiem trybu uzyskiwania rocznej oceny wyższej niż przewidywana. W uzasadnionych losowych przypadkach nauczyciel może wyrazić zgodę na pisanie przez ucznia dodatkowego sprawdzianu.
13. Aktywność ucznia na lekcji nagradzana jest „plusami”. Przez aktywność na lekcji rozumie się: częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi, samodzielne rozwiązywanie zadań w czasie lekcji, aktywną pracę w grupach. Za 5 „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Na życzenie ucznia nauczyciel może również wpisać za 4 „plusy” ocenę dobrą.
14. Przy ocenianiu ucznia z trudnościami w uczeniu się lub problemami zdrowotnymi nauczyciel ma obowiązek uwzględnić wskazówki pedagoga i psychologa szkolnego oraz zalecenia dotyczące wymagań edukacyjnych w stosunku do danego ucznia określone w opinii Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej.
15. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, w którym ma zapisywać notatki na każdej lekcji. Zeszyt ma być prowadzony estetycznie, przy każdym temacie lekcji powinien umieścić datę jej przeprowadzenia. Wszystkie rysunki w zeszyte przedmiotowym lub w ćwiczeniach uczeń powinien wykonywać ołówkiem przy użyciu linijki (nie dotyczy to wykonywanych przez ucznia szkiców odręcznych).
16. Wszystkie prace pisemne nauczyciel przechowuje do 30 sierpnia br.
17. **Uczniowie zostają zapoznani szczegółowo z Przedmiotowym Systemem Oceniania z Matematyki** na pierwszych lekcjach w nowym roku szkolnym. Na bieżąco, nauczyciel przypomina o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych na poszczególne stopnie szkolne przy uzasadnianiu wystawianych uczniom ocen oraz przy klasyfikacji śródrocznej i rocznej. Działania te mają na celu wspieranie uczniów w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju oraz motywowaniu do dalszej pracy.

III Narzędzia pomiaru i obserwacji osiągnięć uczniów

Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi;

- prace klasowe,
- kartkówki, sprawdziany, testy
- odpowiedzi ustne,
- prace domowe,
- zeszyty ćwiczeń,
- prace długoterminowe, zadania praktyczne
- inne formy aktywności np. udział w konkursach matematycznych, aktywne uczestnictwo w pracach koła matematycznego, wykonywanie pomocy dydaktycznych,
- obserwacja ucznia: - przygotowanie do lekcji, aktywność na lekcji, praca w grupie,

Liczbę i częstotliwość pomiarów osiągnięć edukacyjnych ucznia przedstawia tabela poniżej. Liczby te mogą być zmodyfikowane przez nauczyciela w poszczególnych zespołach klasowych po każdym półroczu.

FORMY AKTYWNOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ
Prace klasowe, testy	2 lub więcej (po zakończeniu działu)
Kartkówki, sprawdziany	co najmniej 4
Odpowiedzi ustne	wg ustaleń nauczyciela z uczniami
Zadania domowe	co najmniej 3
Aktywność na lekcji	na bieżąco

Przygotowanie do lekcji	na bieżąco
Prace długoterminowe	1lub 2
Prace dodatkowe	na bieżąco
Szczególne osiągnięcia np. konkursy	na bieżąco

IV Obszary aktywności

Na lekcjach matematyki oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. Rozumienie pojęć i praw matematycznych, znajomość ich definicji.
2. Prowadzenie rozumowań.
3. Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem poznanych metod.
4. Posługiwanie się symboliką i językiem matematyki adekwatnym do danego etapu kształcenia.
5. Czytanie ze zrozumieniem i analizowanie tekstów matematycznych.
6. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów matematycznych i zadań praktycznych.
7. Prezentowanie w różnych formach wyników swojej pracy.
8. Aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

Związek poszczególnych obszarów aktywności ze stopniami szkolnymi zawiera załącznik nr 1.

V Zasady ustalania ocen śródrocznych i rocznych

- O postępach ucznia w nauce nauczyciel informuje na bieżąco jego rodziców (prawnych opiekunów) (wpisem ocen do zeszytu przedmiotowego) oraz podczas organizowanych zebrań z rodzicami i konsultacji.
- Ocena śródroczna uwzględnia osiągnięcia edukacyjne zdobyte przez ucznia w I półroczu. Wpływ na nią mają oceny z form aktywności wymienione w pkt III PSO.
- Ocena roczna uwzględnia osiągnięcia edukacyjne ucznia zdobyte w ciągu całego roku. Wpływ na nią ma również ocena śródroczna.
- Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących uzyskanych przez ucznia.
- Kryteria oceny śródrocznej i rocznej:

Celujący – otrzymuje uczeń, który samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegłe posługuje się zdobytą wiedzą w rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych. Rozwiązuje zadania z zakresu podstawy programowej; proponuje rozwiązania nietypowe. Osiąga sukcesy w konkursach wewnątrz szkolnych oraz w konkursach pozaszkolnych. Aktywnie uczestniczy w lekcjach, samodzielnie odrabia zadania domowe. Prace kontrolne i sprawdziany pisze na ocenę celującą lub bardzo dobrą.

Bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który posiada pełną wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej, potrafi je wykorzystywać do rozwiązywania zadań i problemów praktycznych i teoretycznych. Jest zawsze przygotowany do lekcji i aktywnie w nich uczestniczy. Prace kontrolne i sprawdziany pisze na ocenę bardzo dobrą lub dobrą.

Dobry – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości z zakresu podstawy programowej, a zdobyta wiedza pozwala mu samodzielnie rozwiązywać typowe zadania praktyczne i teoretyczne. Stara się aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych i jest do nich przygotowany. Odrabia zadania domowe, a prace kontrolne i sprawdziany pisze na ocenę dobrą.

Dostateczny - otrzymuje uczeń, który ma problemy z opanowaniem pełnego zakresu podstawy programowej. Zdarza się, że do lekcji jest nieprzygotowany, nie zawsze bierze w nich aktywny udział, lecz czyni starania, by zaistniałe braki uzupełnić. Potrafi samodzielnie rozwiązać zadania łatwe. Nie zawsze samodzielnie rozwiązuje zadania domowe, prace kontrolne i sprawdziany pisze na ocenę dostateczną.

Dopuszczający – otrzymuje uczeń, który ma trudności w opanowaniu zakresu podstawy programowej. Rozwiązuje najprostsze zadania, sięga po pomoc koleżeńską i nauczycielską w celu zrozumienia tematu. Zadania domowe odrabia w grupie lub z pomocą innych. Nie opuszcza lekcji z przyczyn nieusprawiedliwionych. Zeszyt prowadzi starannie, a prace kontrolne i sprawdziany pisze na ocenę dopuszczającą.

Niedostateczny – otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawy programowej. Braki nie pozwalają mu na dalsze zdobywanie i poszerzanie wiedzy. Nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności. Nie czyni starań, by braki w wiadomościach i umiejętnościach uzupełnić. Wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu. Z większości prac kontrolnych otrzymał oceny niedostateczne i ich nie poprawił.

- Tydzień przed terminem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej nauczyciel jest zobowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego ocenie śródrocznej (rocznej).
- Miesiąc przed terminem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej nauczyciel jest zobowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego ocenie rocznej.
- O przewidywanej dla ucznia ocenie niedostatecznej (śródrocznej, rocznej) nauczyciel ma obowiązek poinformować ucznia i jego wychowawcę na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.
- Uczeń oceniany jest w skali sześciostopniowej. Przy ocenach bieżących i śródrocznych dopuszcza się „+” i „-”.
- Punkty uzyskane z prac klasowych, testów i sprawdzianów przeliczane są na stopnie wg niżej podanej skali:

0% - 29% niedostateczny
30% - 49% dopuszczający
50% - 69% dostateczny
70% - 90% dobry
91% - 95% bardzo dobry
96% - 100% celujący

- Uczeń może uzyskać ocenę roczną wyższą niż przewidywana spełniając określone warunki.

VI Zasady poprawiania ocen

- Uczeń ma prawo do poprawy (jeden raz) każdej otrzymanej oceny z pracy klasowej, sprawdzianu, kartkówki, testu (z wyjątkiem badań diagnostycznych) - ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika lekcyjnego obok pierwszej i przy klasyfikacji ucznia brane są pod uwagę obie oceny. Poprawa sprawdzianu nie odbywa się podczas lekcji, lecz w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- Odpowiedzi ustne, zadania domowe nie podlegają poprawie.

VII Terminy oddawania sprawdzianów

- Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia i ocenienia prac pisemnych w ciągu 14 dni od daty ich przeprowadzenia. Czas ten może się przedłużyć o przypadające w tym czasie święta i dodatkowe dni wolne od pracy
- Ocenioną przez nauczyciela pracę pisemną uczeń otrzymuje do domu i ma obowiązek oddać ją na najbliższej lekcji. W przypadku niewywiązania się z tego obowiązku nauczyciel ma prawo zatrzymywać prace w szkole, pozostawiając je do wglądu rodzicom.

VIII Podstawowe osiągnięcia uczniów

Podstawowe osiągnięcia uczniów w zakresie zdobytej wiedzy i umiejętności dla poszczególnych poziomów edukacyjnych (w rozbiciu na stopnie szkolne) zawierają załączniki do dokumentu:

Zał. nr 1 - Wymagania na poszczególne stopnie szkolne w zakresie ocenianych obszarów aktywności ucznia

Zał. nr 2 – Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne dla klas 4, 5 i 6

IX Tryb i warunki uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana

1. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny tylko o jeden stopień z wyłączeniem oceny celującej.
2. Warunkiem ubiegania się o wyższą niż przewidywana ocenę roczną jest:

- systematyczne uczęszczanie na zajęcia ,
- usprawiedliwione nieobecności na zajęciach,
- przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych,
- korzystanie ze wszystkich oferowanych form poprawy ocen bieżących i pomocy ze strony nauczyciela

3. Wniosek o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej dziecka, rodzic (opiekun prawny) składa do dyrektora szkoły zgodnie z ustaleniami zawartymi w statucie szkoły.

4. Aby podwyższyć przewidywaną ocenę roczną, uczeń pisze sprawdzian wiadomości z zakresu objętego wymaganiami edukacyjnymi na dany stopień szkolny.

5. Po uzgodnieniu z nauczycielem terminu, uczeń pisze sprawdzian wiadomości najpóźniej 8 dni przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.

6. Warunkiem podwyższenia oceny rocznej jest osiągnięcie minimum 75% punktów przewidzianych sprawdzianem. Ustalona w wyniku sprawdzianu ocena jest ostateczna w tym trybie postępowania.

X Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania

PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie cyklu edukacyjnego.

Załącznik nr 1

Wymagania na poszczególne stopnie szkolne w zakresie ocenianych obszarów pracy ucznia

Obszary aktywności a wymagania na ocenę:						
Lp.	Obszary aktywności	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
		Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
1	Rozumienie pojęć matematycznych i znajomość ich definicji.	<ul style="list-style-type: none"> Intuicyjnie rozumie pojęcia, Zna ich nazwy, Potrafi podać przykłady modeli dla tych pojęć. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie definicje zapisane za pomocą symboli. 	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi przeczytać definicje zapisane za pomocą symboli. Operować pojęciami i stosować je. 	<ul style="list-style-type: none"> Umie klasyfikować pojęcia, Podaje szczególne przypadki. 	<ul style="list-style-type: none"> Uogólnia, Wykorzystuje uogólnienia i analogie. Potrafi formułować definicje.
2	Prowadzenie rozumowań.	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi wskazać dane, niewiadome, Wykonuje rysunki z oznaczeniami do typowych zadań. 	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi naśladować podane rozwiązania w analogicznych sytuacjach. 	<ul style="list-style-type: none"> Analizuje treść zadania, Układa plan rozwiązania. Samodzielnie rozwiązuje typowe zadania. 	<ul style="list-style-type: none"> Umie analizować i doskonalić swoje rozwiązania. 	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi oryginalnie, rozwiązać zadanie, także o podwyższonym stopniu trudności.
3	Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem poznanych metod.	<ul style="list-style-type: none"> Zna zasady stosowania podstawowych algorytmów, Stosuje je z pomocą nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje podstawowe algorytmy w typowych zadaniach 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje algorytmy w sposób efektywny, Potrafi sprawdzić wyniki po ich zastosowaniu. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje algorytmy uwzględniając nietypowe rozwiązania, szczególne przypadki i uogólnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> Przetwarza dane z tekstów, diagramów, rysunków, tabel, wykresów. Stosuje algorytmy w zad. nietypowych.
4	Posługiwanie się symboliką i językiem matematyki adekwatnym do danego poziomu kształcenia.	<ul style="list-style-type: none"> Zna symbole matematyczne Tworzy z pomocą nauczyciela, proste teksty w stylu matematycznym 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie tworzy proste teksty w stylu matematycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy teksty w stylu matematycznym z użyciem symboli. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie potrafi formułować prawa matematyczne i definicje. 	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi samodzielnie formułować definicje i prawa matematyczne z użyciem symboli matematycznych.

5	Czytanie ze zrozumieniem i analizowanie tekstów matematycznych.	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje, z pomocą nauczyciela dane z prostych tekstów, diagramów, rysunków, tabel. 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje dane z prostych tekstów, diagramów, rysunków, tabel. 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje dane z tekstów, diagramów, rysunków, tabel. 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje i porównuje dane z tekstów, diagramów, rysunków, tabel, wykresów. 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje i analizuje dane z tekstów, diagramów, rysunków, tabel, wykresów.
6	Wykorzystywanie zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów matematycznych i zadań praktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania zadań praktycznych z pomocą nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania typowych zadań praktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania różnych zadań praktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania nietypowych zadań praktycznych i problemów matematycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania skomplikowanych problemów, również z innych dziedzin.
7	Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.	<ul style="list-style-type: none"> Prezentuje wyniki swojej pracy w sposób narzucony przez nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> Prezentuje wyniki swojej pracy w sposób jednolity, wybrany przez siebie. 	<ul style="list-style-type: none"> Prezentuje wyniki swojej pracy na różne sposoby, nie zawsze dobrze dobrane do problemu. 	<ul style="list-style-type: none"> Właściwie prezentuje wyniki swojej pracy w wybrany przez siebie sposób. 	<ul style="list-style-type: none"> Prezentuje wyniki swojej pracy w różnorodny sposób, Dobiera formę prezentacji do problemu.
8	Aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.		<ul style="list-style-type: none"> Stara się zrozumieć zadany problem. 	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje pytania związane z postawionym problemem, Stara się stworzyć przyjazną atmosferę i zachęca innych do pracy 	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia pomysły na rozwiązanie problemu, Dbą o jakość pracy, przypomina reguły pracy grupowej. 	<ul style="list-style-type: none"> Wspiera członków grupy potrzebujących pomocy.

Załącznik nr 2

Opis wymagań do programów: MATEMATYKA Z PLUSEM, MATEMATYKA Z KLUCZEM na poszczególne stopnie szkolne